

Langyosság vagy csábítás

Bezár az Olaj/Vászon című kortárs festészeti tárlat a Műcsarnokban

Az Olaj/Vászon kiállítás még ezen a hétvégén látogatható. A tárlaton, amelyet rossz nyelvek „Második Szalonnak” neveznek, 138 alkotó munkái láthatók 12 teremben. Csak tízen vannak, akik mindkét kiállításon, tehát a Magyar Szalon '97-en is jelen voltak. A kiállítás kurátora összesen 300 alkotó közül választotta ki azokat, akik maximum öt, 1994-nél nem régebbi művel szerepelnek.

Bóka B. László írása
a NÉPSZAVÁNAK

Semmi okom feltételezni, hogy az Olaj/Vászon kiállítás valamilyen Ellen-Szalon lett volna.

Bár majdnem mindenki a júniusban bezárt Magyar Szalon '97 kiállítás címét kifordítva így emlegeti, maguk a képzőművészek is. A magyar (képző)művészetet meghatározni igyekvő intelligencia magyarázkodni kénytelen. Magyarországon sok a képzőművész és kevés a bemutatkozási lehetőség.

Az általános gyanakvás és folyamatos hadiállapot közepette a tárlat kettéhajtott ismertetőjében a kiállítás rendezője, a Műcsarnok főigazgatója, dr. Beke László azt bizonygatja nekünk, hogy ez valóban nem „ellenkiállítás”.

Az Olaj/Vászon egy régóta dédelgetett kiállítássorozat második darabja, mondja Jerger Krisztina művészettörténész, társrendező. Korábban Helyzetkép címmel mutatták be a mai magyar szobrászatot, jövőre a papírmunkákat tekintik át,

A főigazgatót saját munkatársai vették kérdéspergőtű alá. Nem elhibázott-e maga az alapfogalom? Mi lesz azokkal az alkotókkal, akik jelentősek, de nem ezeket az anyagokat használják? Mitől lesz korszerű a hagyományos technikát használókat felvonultató tárlat? Hogyan található meg a kapcsolat a nemzetközi festéssel?

A koncepció szemtelenül egyszerű, de szigorú. Am csak abban az esetben fogadható el, ha a Műcsarnok az elkövetkező években konok következetességgel végigjárja a főigazgató által kijelölt utat, és szűk ösvények hálója szabadulva a magyar képzőművészet őserdejét, turát indít a legeldugottabb helyekre is. Hisz éppen a mostani koncepció szigorúsága zárt ki olyanokat a jelenlegi tárlatból – Swierkiewicz Róbert, Halász Károly, Záborszky Gábor –, akik nélkül nem létezik mai magyar festészet.

Erezhető a gondolat, amely a képeket nem véletlenszerűen lógatta ide vagy oda. A tárlat ennek ellenére langyos, kopottas,

talában megszoktunk. Hiába, akiről egyszer kimondatott, hogy jó, az jó is marad élete végéig! Fehér Lászlót például külföldön úgy veszik, mint a cukrot, képeinek itthoni ára is a csillagos égig küszött, mégsem bírja elhagyni kedvenc szűkeit.

A kiállításon természetesen vannak olyanok is, akiknek a képei megindítóak, eredetiek vagy pusztán gyönyörködtetnek. Ilyen például Várady Róbert filozófiai ihletésű képe, Tolvaly Ernő, a Klimó-tanítvány G. D. Anderton, Katona Zoltán, Nagy István, Vogl Filemon, a Maurer-diák Radák Eszter, Trombitás Tamás, Barabás Márton, ef Zámbo István (képe Korniss Dezsőt idézi), JeLugossy László, Váli Dezső, Szilvitsky Margit, Köves Éva, Lossonczy Tamás, Kallós Linda és Somody Péter munkája.

Sajnos a kiállítás katalógusa nem készült el időben. Az igényes nyomtatvány megjelenéséhez mintegy 8 millió forintra lenne szükség, s a Műcsarnok és intézményeinek egész évi költségvetése 8 (!) millió forint.

A katalógushelyettesítő szerint azt válogatták be, „ami beleillik a mai nemzetközi festészet kontextusába”. E tekintetben nem lehetnek illúzióink. Minden képzőművész létkérdése, pénztárcába vágó ügye a megfelelő külföldi megjelenés.

A látogatók az Olaj/Vászon kiállítás egyik fala előtt töprengenek

Demecs Zsolt felvétele

két év múlva pedig a perspektíva lesz a vezérfonal.

Dr. Beke László már az intézmény főigazgatói posztjának elnyeréséért beadott pályázatában jelezte, a mai magyar képzőművészet teljességét szűk szeletekben kívánja bemutatni. Kiállítást rendezni nagyjából kétféleképpen lehet, „mindenki küldjön egy képet” elven – vagy egy kurátor „kegyetlen” koncepciója alapján. Kegyetlen, hiszen valakik úgyis kimaradnak. A Magyar Szalon az előző, míg a jelenlegi tárlat az utóbbi elvet követte. Az előző esetben a kritikálanság, az utóbbiban a szubjektív és a töredékesség vádjá merül(het) fel. Beke koncepciója szerint olyan műveket fogadtak el, amelyeket a képzőművészet ortodox módján, olajjal vászonra festettek.

festői műszónál maradván pasztell. Ennek nem a tárlatrendező és válogató az oka, hanem az alkotók, akik ugyan képzőművészetünk derékhadát, ha nem élcsapatát jelentik, ám érezhetően megfáradtak. Beke tudatos szubjektívizmussal is vádolható, amikor az „avantgárd” harcállásait erősíti. Nincs ebben kivetnivaló, mindig is készültek preferált névsorok.

Egyes művészeknél konok monomania érzékelhető. Vajon a megújulásképtelenség vagy a rendíthetetlen hivatástudat miatt? El Kazovszkij képei csalódást jelentenek, Keserű Ilona (Képhiba) szintén fáradtnak tűnik, Fajó János évek óta ugyan-azt ismételteti, Hencze Tamáshoz hasonlóan. A nevek, akiket a Műcsarnok falain látunk, nagyjából ugyanazok, akiket ál-

Ha valaki kihajtja magának, ilyen is létezik, leggyakrabban magángalériákon, műgyűjtőkön keresztül. Valójában lényegtelen, hogy valami beleillik vagy sem a nemzetközi kontextusba, ugyanis azt viszik, ami könnyen emészthető, a tendencia kedvez a középszerűnek. Az állami esztornák egyelőre nem működnek.

Vajon hogyan lehet minél szélesebb kört a kortárs képzőművészet szemlélőjévé tenni? Egyre inkább szükség lesz kiegészítő rendezvényekre is, hogy az emberek becsúbuljanak a kiállítótermekbe. Ma ugyanis a múzeumok többsége – néhány rendkívüli kiállítás időszakának kivételével – Magyarországon is halott.

Es ha üresek a múzeumok, ki fog arról vitatkozni, vajon jó kiállítás-e az Olaj/Vászon?